

Handbok för tillämpning av taxesystem 2018 för

- SoL-insatser och hemsjukvård**
- LSS-insatser**
- Bårumsstransporter**

Dnr VON 2017/0980

Handboken är fastställd av vård- och omsorgsnämnden den 21 december 2017.
Handboken gäller från den 1 januari 2018.

Handboken avser tillämpning av ”Taxesystem för insatser enligt socialtjänstlagen till äldre och personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård” och ”Avgifter inom LSS-verksamheten” som är fastställda av kommunfullmäktige. Handboken ersätter ”Handbok för tillämpning av taxesystem för SoL-insatser och hemsjukvård, LSS-insatser” som är daterad den 21 december 2016.

Innehåll

Inledning.....	4
1. Lagstiftning och lokalt taxesystem.....	5
1.1 Avgifter i samband med insatser enligt SoL och HSL.....	5
1.2 Avgifter i samband med insatser enligt LSS.....	6
1.3 Brukaren betalar själv för fritidsaktiviteter, resor med mera.	7
1.4 Hyror på särskilt boende och i bostad med särskild service	7
1.5 Brukare utan möjlighet till egen försörjning	7
2 Avgifter i samband med insatser enligt SoL och HSL.....	8
2.1 Avgift enligt insatsnivå	8
2.2 Dygnsavgift för korttidsboende.....	9
2.3 Insatser med avgift i kronor	9
2.4 Avgifter för mat.....	10
2.4.1 Avgift för färdiglagad mat i ordinärt boende	10
2.4.2 Avgift för heldygnskost i särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet.....	11
2.4.3 Insatser som vid behov ingår i avgiften	11
2.5 Avgiftsfria insatser	12
2.6 Boendeavgift	12
2.7 Avgifter för medboende i särskilt boende	12
2.8 Bårums transporter.....	13
Avgiftsbeslut	14
2.9 Ansvar för underlag till fakturan.....	14
2.10 Överklagande av avgiftsbeslut	15
3 Avgiftsunderlag – den enskildes inkomster	16
3.2 Beräkning av inkomst.....	16
3.3 Beräkning av makars inkomster.....	17
3.4 Beräkning av avgifter för ungdomar	17
4 Förbehållsbelopp	18
4.1 Lagstadgade minimibelopp	18
4.2 Norrköpings kommuns schablonbelopp.....	18
4.3 Fördelning av utgifter mellan makar och sammanboende	20
4.4 Individuellt tillägg	20
4.4.1 Höjt belopp för poster som ingår i schablonbeloppet	20
4.4.2 Tillägg för kostnader som inte ingår i schablonbeloppet	21
4.4.3 Tillägg för barn.....	22
4.4.4 Kostnader som inte ingår i normala levnadskostnader.....	22
4.5 Individuellt avdrag i särskilt boende	23
4.6 Beräkning av boendekostnad	23
4.6.1 Hyresrätt i ordinärt boende och särskilt boende.....	24
4.6.2 Bostadsrätt	24
4.6.3 Villa, egen ägd fastighet.....	24
4.6.4 Beräkning av boendekostnad för makar och andra sammanboende .	24
4.6.5 Beräkning av boendekostnad för makar som har skilda bostäder	24
5 Beräkning av avgift	25
5.1 Avgiftsberäkning	25
5.2 Avgiftsberäkning för SoL-insatser och hemsjukvård.....	26

5.3	Avgiftsberäkning för matavgift	29
5.3.1	Tillfällig reducering av matavgift	29
5.4	Avgiftsberäkning för makar och sammanboende.....	30
5.5	Tillfällig nedsättning av hyra vid dubbla boendekostnader	31
5.6	Ändring av avgift	34
6	Avgifter i samband med insatser enligt LSS	35
6.1	Avgift för mat i samband med korttidsvistelse och korttidstillsyn ...	36
6.2	Avgift för mat och boende för ungdomar med egna inkomster i bostad med särskild service för barn och unga (9 § 8 LSS) eller familjehem	37
7	Familjehem/bostad med särskild service för barn/unga.....	38
7.1	Föräldrars underhållsskyldighet	38
7.1.1	Föräldrars försörjningsskyldighet för barn som inte bor hemma.....	38
8	Debitering av avgifter.....	40
8.1	Ordinärt boende, SoL	40
8.2	Särskilt boende, SoL	40
8.3	Avgift som avser kommunens kostnader för barn som bor i familjehem eller bostad med särskild service (9 § 8 LSS).....	40
8.4	Avgift för måltider i samband med korttidsvistelse, LSS	40
8.5	Hyra och el, bostad med särskild service, LSS	40
8.6	Avgifterna upphör	40
	Bilagor	41

Inledning

Denna handbok gäller avgifter för alla insatser som beviljas enligt socialtjänstlagen (SoL) till äldre och funktionshindrade samt avgifter i samband med insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Handboken omfattar även avgifter för hemsjukvård i ordinärt boende.

Kapitel 1-6 gäller i huvudsak insatser enligt SoL. Det framgår tydligt vilka delar som även gäller i samband med insatser enligt LSS.

I kapitel 1 beskrivs aktuell lagstiftning och kommunens taxesystem avseende insatser för äldre personer och personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård.

I kapitel 2 beskrivs de avgifter som tas ut för vård- och omsorgsinsatser i ordinärt och särskilt boende, hemsjukvård, mat som fås enligt biståndsbeslut samt ytterligare några avgifter.

I kapitel 3 beskrivs vad ett avgiftsbeslut enligt SoL är, när det kan överklagas samt vem som gör vad för att underlaget till den enskildes faktura ska vara korrekt.

I kapitel 4 beskrivs vilka inkomster som ska räknas med i den enskildes avgiftsunderlag.

I kapitel 5 beskrivs vad som ska räknas in i den enskildes förbehållsbelopp så att hon eller han får behålla tillräckligt med pengar till normala levnadskostnader innan avgift tas ut.

I kapitel 6 beskrivs hur beräkningen av den enskildes avgift ska gå till.

I kapitel 7 beskrivs avgifter till kommunen i samband med insatser enligt LSS.

I kap 8 beskrivs föräldrars försörjningsskyldighet för barn som inte bor hemma.

Utöver anvisningar för tillämpning av taxesystemen reglerar detta dokument möjligheten att få reducerad hyra i särskilt boende och bostad med särskild service i samband med inflyttning, om den enskilde har kvar sin tidigare bostad och därmed dubbla boendekostnader.

Handboken riktar sig till dem som informerar om taxor, fattar beslut om avgift för den enskilde, lämnar underlag till den enskildes faktura med mera – det vill säga i huvudsak personal och chefer på myndighetsutövningen, utförarenheterna och debiteringen.

Handboken gäller från och med den 1 januari 2018.

1. Lagstiftning och lokalt taxesystem

Utgångspunkten är att den enskilde ska betala för sina insatser i enlighet med Norrköpings kommuns taxesystem oavsett om insatserna verkställs av en kommunal eller privat utförare och oavsett om insatserna verkställs i Norrköping eller på annan ort. Det innebär att avtal med privata utförare bör utformas så att fakturan till den enskilde, för vård- och omsorgsinsatser och eventuell mat, skickas från vård- och omsorgskontoret. Hyra vid så kallade enskilda placeringar faktureras däremot vanligen av boendet där brukaren bor. Det är angeläget att den enskildes får ett hyreskontrakt så att han eller hon kan söka om bostadsbidrag alternativt bostadstillägg.

Vem som har rätt att fatta beslut om ”individuellt belopp”, avgift, eventuella reduceringar av avgifter och avgiftsnedsättning med mera framgår av aktuell delegationsordning för vård- och omsorgskontoret.

1.1 Avgifter i samband med insatser enligt SoL och HSL

Kommunernas möjlighet att ta ut avgifter för insatser som ges enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen regleras i 8 kap socialtjänstlagen (SoL) och 26 § i hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Av lagarna framgår bland annat¹ att

- avgifterna får differentieras med hänsyn till den enskildes ekonomiska förhållanden.
- den enskilde ska få behålla tillräckliga medel för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader.

Norrköpings kommuns taxesystem ”Maxtaxa – taxesystem avseende insatser för äldre och funktionshindrade” beslutades av kommunfullmäktige den 29 april 2002. Ändringar i taxesystemet har därefter beslutats vid några tillfällen. Kommunfullmäktige beslutade i december 2013 att införa avgifter för hemsjukvård. Norrköpings kommuns taxesystem heter i dagsläget ”**Taxesystem avseende insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård**”. Se vidare bilaga 2.

Vård- och omsorgsnämnden har fattat beslut om tillämpningsanvisningar den 6 juni 2002. Tillämpningsanvisningarna har därefter reviderats årligen av vård- och omsorgsnämnden². Sedan 2016 har namnet ändrats från ”tillämpningsanvisning” till ”handbok”.

¹ Se även Regeringens proposition 2000/01:149, Avgifter inom äldre- och handikappomsorg.

² Tillämpningsanvisningarna är reviderade av VON 2003-12-17, 2004-12-14, 2005-12-29, 2006-12-28, 2007-12-21, 2009-01-12, 2009-03-11, 2010-12-22, 2011-12-21, 2012-12-14, 2013-12-19, 2014-12-19, 2016-03-09, 2016-12-21 och 2017-12-21.

I december 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om ändrad taxa för bårums transporter (KS-806/21012 739). Avgiften för transport till bårum beslutades vara 450 kronor från och med 2013, med årlig uppräknings utifrån brisbasbeloppets förändring.

Norrköpings kommuns taxsystem för insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård och bårums transporter består av

- en nivåindelad taxa för service- och omvårdnadsinsatser (hemtjänst) i både ordinärt och särskilt boende.
- avgifter i kronor för några specificerade insatser
- avgifter för mat.

De flesta avgifterna i taxsystemet omfattas av lagstadgade högstkostnadsskydd – maxtaxa respektive högsta boendeavgift. De avgifter som inte omfattas av högstkostnadsskydd är avgifter för mat, hjälpmedel och flytt av elsäng och fast installerade hjälpmedel samt bårums transporter. Vid avgiftsberäkningen för avgifter som omfattas av högstkostnadsskyddet i SoL ska hänsyn tas till den enskildes avgiftsutrymme. Detta innebär att den enskilde ibland ska betala en lägre avgift än vad som beskrivs i avsnittet ”Avgifter för insatser enligt SoL samt hemsjukvård”. Avgiften för mat reduceras aldrig lägre än att den motsvarar kostnaden för råvaror. Hur den enskildes avgift ska beräknas beskrivs i kapitel 6 ”Beräkning av avgift”.

1.2 Avgifter i samband med insatser enligt LSS

Avgifter med mera regleras i 18-21 §§ Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Enligt lagens förarbeten³ är utgångspunkten att människor inte ska ha merkostnader till följd av sin funktionsnedsättning.

I 19 § LSS står det att kommunen får ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Detta under förutsättning att den enskilde har hel allmän ålderspension, hel sjukpenning, hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnad och kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Av lagens förarbeten framgår att en skälig avgift även kan tas ut för måltider som serveras i samband med insatser enligt lagen.

Kommunen får inte ta ut avgift eller ersättning i andra fall än som anges i 18-20 §§ LSS.

Kommunfullmäktige i Norrköpings kommun fattade beslut om ”Avgifter och ersättningar inom LSS-verksamheten” den 17 oktober 1996⁴. Från och med 1 juli

³ Prop. 1992/93:159 sid 98-100

⁴ KF 1996-10-17, § 129.

2016 gäller en reviderad version som heter ”Avgifter inom LSS-verksamheten”. Sedan år 2015 gäller anvisningarna för tillämpning av taxesystemen även för avgifter inom LSS-verksamheten.

1.3 Brukaren betalar själv för fritidsaktiviteter, resor med mera.

I en del insatser ingår viss fritidsverksamhet och eller vissa kulturella aktiviteter. Brukaren betalar då ingen särskilt avgift för detta utan aktiviteterna ingår i avgiften som brukaren betalar för t ex särskilt boende (SoL). Om aktiviteterna ingår i en LSS-insats är de utan kostnad för den enskilde. Se vidare riktlinjer för respektive insats.

I övrigt betalar den enskilde själv med egna medel för de fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter samt resor till och från aktiviteter som han eller hon deltar i.

Brukaren står även för sina egna kostnader när det gäller mat som tillagas och äts gemensamt⁵ i bostad med särskild service för vuxna.

1.4 Hyror på särskilt boende och i bostad med särskild service

De som har beslut om särskilt boende (SoL) betalar hyra för bostaden.

De som har beslut om bostad med särskild service för vuxna (9 § 9 p LSS) betalar hyra för bostaden.

1.5 Brukare utan möjlighet till egen försörjning

Om den enskilde saknar möjlighet till egen försörjning ska handläggare informera om försörjningsstöd.

⁵ Se vidare ”Rutin för gemensam hushållskassa”, giltig från och med 2016-05-25.

2 Avgifter i samband med insatser enligt SoL och HSL

I socialtjänstlagen finns en bestämmelse om ett högkostnadsskydd i form av en högsta avgift (maxtaxa) för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård (8 kap 5 § SoL). I begreppet hemtjänst⁶ ingår ett stort antal insatser inom både ordinärt boende⁷ och särskilt boende⁸.

Avgiften per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Detta innebär att den högsta avgiften är 2 044,47 kronor per kalendermånad från 1 januari 2018.

2.1 Avgift enligt insatsnivå

Avgiften är en andel (procent) av den enskildes avgiftsutrymme⁹. Den enskilde placeras i en insatsnivå utifrån beviljad tid och betalar enligt följande.

Insatsnivå	1	2	3	4	5
Timmar/månad	Upp till 5	5-9,99	10-14,99	15-24,99	Över 25
Andel av avgiftsutrymme*	60 %	70 %	80 %	85 %	95 %
Insatsnivån förekommer i huvudsak i	Ordinärt boende	Ordinärt boende	Ordinärt boende	Ordinärt boende	Ordinärt boende Särskilt boende

* Om avgiftsutrymmet är högre än kommunens självkostnad ska avgiften vara kommunens självkostnad per timme gånger antal timmar med insatser. För 2018 är det 337 kr/timme (330 kr för 2017 x 2 % uppräknings). För 2018 innebär det att den kan vara mer fördelaktigt för den enskilde att betala per timme för insatser upp till 6,1 timmar/månad (2 044,47 kr/månad delat med 337 kr).

Internetinköp ingår i insatsnivå med en timme per vecka. Hemtjänstinsatser i både ordinärt och särskilt boende ska tidsättas och utgöra grund för inplacering i insatsnivå. Det finns några undantag från denna huvudregel.

⁶ För en utförlig beskrivning av begreppet hemtjänst, se proposition 2000/01:149 "Avgifter inom äldre- och handikappomsorg", sidan 22-23.

⁷ Se vidare "Hemtjänst – riktlinjer för utredning, beslut och utförande enligt socialtjänstlagen".

⁸ Se vidare "Korttidsboende och särskilt boende – SoL, riktlinjer för utredning, beslut och utförande enligt socialtjänstlagen".

⁹ Avgiftsutrymme = den enskildes betalningsförmåga. Hur avgiftsutrymme fastställs förklaras i kapitel 6.

Följande insatser ska **inte** utgöra grund för inplacering i insatsnivå¹⁰.

Ordinärt boende

- Telefonservice*
- Ledsagning till/från träffpunkt eller dagverksamhet*
- Trygghetslarm
- Matdistribution/mat på träffpunkt*
- Avgiftsfri avlösning*
- Dagverksamhet

Särskilt boende

- Sjukvård via sjuksköterska, sjukgymnast eller arbetsterapeut på det särskilda boendet (avser inte läkarbesök och personlig medicin)
- Arbetsterapi och sjukgymnastik
- Tekniska hjälpmedel
- Förband och medicinska tillbehör för omläggning
- Läkemedel för akuta behov
- Trygghetslarm eller motsvarande
- Dagverksamhet

* Tidsregistrering för statistik ska göras för samtliga dessa insatser.

2.2 Dygnsavgift för korttidsboende

Avgiften för korttidsboende är per dygn en tolfte del av 0,5392 gånger prisbasbeloppet delat med 30. För 2018 innebär det 68,15 kr per dygn. Kostnad för mat tillkommer.

2.3 Insatser med avgift i kronor

Följande insatser har en avgift i kronor.

Insats	Avgift	Övrigt
Insats av sjuksköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut och undersköterska i hemsjukvården	100 kronor/besök	Max 400 kronor/ kalendermånad Undantag: Barn och ungdomar under 20 år ska inte betala denna avgift.
Trygghetslarm i ordinärt boende	300 kronor/månad	Max 300 kronor per hushåll/kalendermånad
Matdistribution (hemsänd lunch) i ordinärt boende	20 kronor/leverans	Avgiften gäller endast hushåll som inte har några andra

¹⁰ Trädgårdsgatan 30 har varit undantagen från avgift enligt insatsnivå. Detta undantag upphörde vid årsskiftet 2016/2017. Sedan den 1 januari 2017 gäller samma avgifter som på övriga särskilda boenden enligt SoL.

		hemtjänstinsatser.
Stödkäpp/enkel kryckkäpp 100 kr per käpp	100 kr per käpp	Avgifterna är av engångskaraktär och omfattas inte av högkostnadsskyddet för insatser enligt socialtjänstlagen och hemsjukvård
Övriga kryckor	200 kr per käpp	Undantag: Barn och ungdomar under 20 år ska inte betala dessa avgift.
Flyttning av elsäng (elektrisk vårsäng) och fast installerade hjälpmedel (i dagsläget porttelefon, taklyft och duschbriter) i ordinärt boende	1 250 kronor per hjälpmedel.	Avgiften är av engångskaraktär och omfattas inte av högkostnadsskyddet för insatser enligt socialtjänstlagen och hemsjukvård. Max 3 avgifter per flyttillfälle.

2.4 Avgifter för mat

Detta avsnitt handlar om avgifter för mat som den enskilde får som insats genom biståndsbeslut¹¹. Mat som fås genom biståndsbeslut är enligt mervärdesskattelagen en social tjänst och därmed momsfri. Hur beräkning av den enskildes avgift för mat går till beskrivs i avsnitt ”6.3 Avgiftsberäkning för matavgift”.

2.4.1 Avgift för färdiglagad mat i ordinärt boende

Portionsavgiften för hemsänd lunch är 51 kronor per portion¹². Avgiften motsvarar självkostnad (råvarukostnad, kostnad för tillagning och förpackning) för att framställa maten. Avgiften per månad beror av hur många portioner som den enskilde beställt och fått levererade.

Lunch via biståndet ”Mat på träffpunkt” debiteras enligt avgiften för huvudmål på korttidsboende och dagverksamhet.

¹¹ Priser för mat som serveras på träffpunkter, aktivitetscentra och i daglig verksamhet samt för medboende i särskilt boende fastställs årligen av vård- och omsorgsnämnden. Information går ut till berörda verksamheter.

¹² Varav råvarukostnaden är 28 kr per portion. Råvarukostnaden = 40 procent av livsmedelposten i schablonbeloppet för en ensamstående person över 61 år delat med 30 dagar. Se vidare ”Kap 5 Förbehållsbelopp”.

2.4.2 Avgift för heldygnskost i särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet

I särskilt boende ingår heldygnskost. Avgiften är 3 450 kr/månad¹³. Detta pris gäller även medboende om de har beslut om måltider.

På korttidsboende är avgiften för mat 115 kr/dygn, vilket baseras på månadsavgiften för heldygnskost.

Den som deltar i dagverksamhet har inom ramen för sitt biståndsbeslut möjlighet att äta den mat som serveras under närvarotiden. Lunch debiteras som ”huvudmål” och eventuella övriga måltider debiteras också enligt prislistan nedan.

	Avgift/portion/dygn	Varav råvarukostnad	Varav tillagningskostnad
Frukost	22	14	8
Huvudmål	51	28	23
Kvällsmål	34	21	13
Två mellanmål/kaffe	8	6	2
= heldygnskost	115 kronor/dygn	69 kr/dygn	46 kr/dygn

I dagverksamhet är det också möjligt att få reducerad frukost. Priset är 15 kr per portion¹⁴.

2.4.3 Insatser som vid behov ingår i avgiften

Insats	Ingår i följande avgift
Bostadsanpassningsintyg	Ingår vid behov i besöksavgiften för besök av arbetsterapeut
Installation av larm	Ingår i avgiften för larm/månad
Besök av hemtjänsten i samband med att en person har larmat	Ingår i avgiften för larm/månad
Hjälp av hemtjänstpersonal att fylla i beställning av mat (personer som endast har matdistribution)	Ingår i avgiften för matdistribution
Hjälp av hemtjänstpersonal att fylla i inköpslista till Internethandel	Ingår i avgiften för inköp (det vill säga en timme hemtjänst, som ingår i insatsnivå)

¹³ Varav råvarudelen är 2 100 kr per månad.

¹⁴ Varav råvarukostnaden är 8 kr per portion.

2.5 Avgiftsfria insatser

Följande insatser som beviljas enligt SoL 4 kap 1 § är avgiftsfria i Norrköpings kommun.

Avgiftsfri insats	Övrigt
Boendestöd	Målgrupp och insats beskrivs i ”Boendestöd, riktlinjer för utredning, beslut och utförande enligt socialtjänstlagen” som finns på intranätet.
Hemsjukvård för personer med boendestöd	Gäller för personer som omfattas av kommunal hemsjukvård enligt tröskelprincipen samt har boendestöd.
Dagverksamhet, äldre och socialpsykiatri	Avgift för mat tas ut av dem som äter på dagverksamheten.
Avgiftsfri avlösning	Den som har maximalt antal timmar avgiftsfri avlösning kan vid behov beviljas ytterligare timmar. Dessa ytterligare timmar räknas med vid inplacering i insatsnivå.
Drop-in på dagverksamhet	Avgift för mat tas ut av dem som äter på dagverksamheten.
Ledsagning till/från träffpunkt	
Telefonservice	

2.6 Boendeavgift

I socialtjänstlagen finns ett högkostnadsskydd i form av en högsta avgift för bostad i särskilt boende där hyran inte kan fastställas med hjälp av hyreslagstiftningen. Boendeavgiften får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet (SoL 8 kap 2 §). För 2018 innebär det 2 100,20 kronor/månad.

Bostad som inte omfattas av hyreslagstiftningen är till exempel två- eller flerbäddsrums. Denna boendeform har avvecklats i Norrköping varför det i dagsläget inte är aktuellt att använda boendeavgift för någon som bor i särskilt boende. Om två personer på eget (eller på deras företrädares) initiativ bor i samma rum/lägenhet, ska inte boendeavgift tillämpas.

2.7 Avgifter för medboende i särskilt boende

Om den medboende har hemtjänstinsatser gäller avgiften som finns för respektive insats. Se vidare avsnitt ”2.1 Avgift enligt insatsnivå” och ”2.2 Insatser med avgift

i kronor”. Den medboende har möjlighet att köpa mat i boendet, se vidare ” Priser för mat på träffpunkter, i daglig verksamhet med mera 2018 – information”.

2.8 Bårums transporter

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 2 kap. 1 § hör det till hälso- och sjukvårdens ansvar att ta hand om avlidna. Kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar i de särskilda boendeformerna. I ansvaret ingår att den avlidne transporteras till och förvaras i bårhus tills bisättning kan ske.

Kommunen får ta ut avgift i samband med omhändertagande av avlidna. Avgiften omfattas inte av högkostnadsskyddet i socialtjänstlagen.

Avgiften är 0,01012 gånger prisbasbeloppet, det vill säga 460 kronor för 2018.

Alla berörda dödsbon faktureras samma avgift oavsett transportsätt och transportsträckans längd.

Det berörda dödsboet faktureras transporten i samband med den slutliga vård- och omsorgsavgiftsfakturan.

Avgiftsbeslut

Ett avgiftsbeslut för insatser enligt SoL och eller hemsjukvård föregås av en ekonomisk utredning med syfte att fastställa den enskildes avgiftsutrymme. Beslut om avgift fattas i enlighet med bestämmelserna i 8 kap 2-9 §§ SoL och 26 § HSL . Beslut om avgift fattas i enlighet med kommunens taxsystem och handbok för tillämpning av taxsystemen samt aktuell delegationsordning för vård- och omsorgskontoret.

Ett avgiftsbeslut enligt 8 kap SoL är ett myndighetsbeslut. Beslut om avgift ska fattas i samtliga ärenden som rör insatser enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen och som är avgiftsbelagda enligt kommunens taxsystem.

Den enskilde ska alltid få beslut om sin individuella avgift. Om insatserna eller andra faktorer som påverkar avgiftens storlek förändras ska nytt avgiftsbeslut fattas. För den som flyttar in på särskilt boende ska nytt avgiftsbeslut fattas när den enskilde har flyttat in. Om brukaren har hemtjänst i ordinärt boende under den tid han eller hon betalar hyra på särskilt boende men ännu inte har flyttat in ska avgiften fortsätta beräknas på hyran i ordinärt boende.

2.9 Ansvar för underlag till fakturan

För att den enskilde ska få rätt faktura måste att alla involverade personalgrupper gör de moment som krävs varje månad. Detta gäller i tillämpliga delar både för insatser enligt SoL och LSS.

- Biståndshandläggarna, LSS-handläggarna och ansvarig inom hemsjukvården ska se till att personinformationen från början är korrekt och att det framgår tydligt om någon annan än den enskilde ska ha avgiftsbeslut och faktura.
- Kontaktmannen har i ansvar att uppdatera personinformationen så att de uppgifter som finns i systemet är aktuella.
- Enhetschefen ansvarar varje månad för genomgång av fakturaunderlagen.
- Om en person av någon anledning inte ska betala en avgift eller del av avgift är det enhetschefens ansvar att ge debiteringen ett skriftligt underlag för denna ändring.
- Enhetschef ansvarar för att alla registreringar av uppehåll, matportioner etcetera är korrekta till brytdagen för registrering i verksamhetssystemet. Om rapportering inte sköts på ett korrekt sätt faktureras berörd enhet den summa som motsvarar nämndens intäktsbortfall¹⁵.

¹⁵ Detta görs sedan sommaren 2013.

- Biståndshandläggarna och LSS-handläggarna samt enhetscheferna ansvarar för registrering och avslut av bistånd och insatser enligt manualer som gäller för verksamhetssystemet Treserva.

Hur kontroller och registreringar ska göras finns beskrivet i manualer för verksamhetssystemet.

2.10 Överklagande av avgiftsbeslut

Den enskilde kan överklaga sitt beslut om avgift, beräkning av avgiftsunderlag, beräkning av bostadskostnad eller minimibelopp till förvaltningsrätten (16 kap 3 § SoL).

Den enskilde kan överklaga sitt avgiftsbeslut både avseende avgiftens storlek och avseende de enskilda delarna i avgiftsberäkningen, till exempel

- beräkning av avgiftsunderlaget (inkomsterna som grund för avgiften)
- beräkning av förbehållsbeloppet
- höjningar eller minskningar av minimibeloppet
- ändring av avgift (skäl till ändring och tidpunkt för ändring).

Omprövning av beslut sker på samma sätt som för övriga myndighetsbeslut. Om överklagandet skickas till förvaltningsrätten ska hänvisning till taxesystem och handbok göras när det är relevant.

3 Avgiftsunderlag – den enskildes inkomster

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmsta tolv månaderna. Den beräknade årsinkomsten delas med 12 och utgör inkomst per månad.

För att kunna fastställa den enskildes avgift behöver en utredning göras av den enskildes ekonomi. Underlaget till utredningen består bland annat av inkomstuppgifter som är hämtade från Pensionsmyndigheten och försäkringskassan samt inkomstuppgifter som är inlämnade av den enskilde. Personer som inte vill lämna uppgift om sina inkomster kan kryssa i på blanketten att de godtar högsta avgift.

Inkomsterna ska enligt 8 kap 4 § SoL beräknas med tillämpning av 102 kap 29 § 1, 2, 4 och 5 socialförsäkringsbalken (SFB).

3.2 Beräkning av inkomst

Följande skattepliktiga och skattefria inkomster är exempel på inkomster som ska vara avgiftsgrundande. Det är nettoinkomsten som ska utgöra avgiftsunderlaget. Skattetabell inklusive kyrkoavgift används för alla vid beräkning av avgiftsunderlaget. Observera att det kan förekomma andra inkomster än nedanstående och att de i så fall ska räknas med i den enskildes avgiftsgrundande inkomst.

- lön och förmåner (t ex bil, bostad eller kost) i anställning
- inkomst av näringsverksamhet
- sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjuklön
- föräldrapenning
- aktivitetsersättning
- arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- olika former av pension
- bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg
- ersättning från avtalsgruppsförsäkringar (AGS)
- livränta och invaliditetsförmån
- kapitalinkomst, tas med om inkomsten överstiger 500 kr/år
- utländsk inkomst
- studiemedel i form av studiebidrag
- underhållsbidrag
- stipendier
- vårdbidrag till den del det utgör kompensation för inkomstbortfall.

Personer som bedöms vara berättigade till bostadsbidrag eller bostadstillägg ska uppmuntras att söka detta. En uppskattning av vad personen skulle kunna få i bostadsbidrag/bostadstillägg kan inte ligga till grund för inkomstberäkningen.

Följande är exempel på inkomster som inte ska vara avgiftsgrundande.

- ej myndiga personers inkomster
- förmögenhet
- barnbidrag
- studielån
- försörjningsstöd
- handikappersättning¹⁶
- introduktionsersättning till flyktingar
- assistansersättning.

3.3 Beräkning av makars inkomster

Huvudregeln är att makars¹⁷ inkomster räknas samman och fördelas med hälften på var och en. Andra sammanboendes inkomster räknas var för sig.

För makar som inte bor tillsammans ska eventuellt bostadsstöd (till exempel bostadstillägg) räknas som inkomst på var och en för sig.

3.4 Beräkning av avgifter för ungdomar

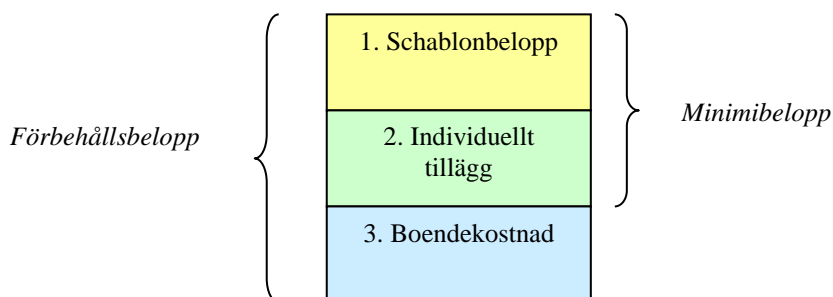
För ungdomar som har fyllt 18 år ska avgiftsberäkningen för SoL-insatser göras på samma sätt som för vuxna.

¹⁶ I en lagrådsremiss (nov 2017) föreslås att det ska införas två nya socialförsäkringsförmåner: merkostnadsersättning vid funktionsnedsättning hos barn och vuxna och omvårdnadsbidrag vid funktionsnedsättning hos barn. Socialförsäkringsförmånerna handikappersättning och vårdbidrag ska avskaffas. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 november 2018.

¹⁷ Med makar avses i detta dokument även registrerade partners.

4 Förbehållsbelopp

Innan den enskildes avgift fastställs ska ett förbehållsbelopp räknas ut som gör att den enskilde får behålla tillräckligt med pengar till boendekostnad och andra normala levnadskostnader. Den enskildes förbehållsbelopp uppgår till summan av den enskildes minimibelopp och dennes boendekostnad. (SoL 8 kap. 7 § SoL)

4.1 Lagstadgade minimibelopp

Minimibeloppet ska enligt 8 kap 7 § SoL utgöra lägst en tolfedel av

- 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller
- 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

För år 2018 innebär det 5 136,19 kronor för ensamboende och 4 339,94 kr per person för sammanboende. Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, radio- och TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Av 8 kap 8 § SoL framgår att

- kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde varaktigt har behov av ett högre belopp som inte oväsentligt överstiger minimibeloppet.
- kommunen får sänka minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som ingår i minimibeloppet därför att
 - kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet,
 - kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende, eller
 - posten tillhandahålls kostnadsfritt.

4.2 Norrköpings kommuns schablonbelopp

Norrköpings kommuns ”Taxe-system avseende insatser enligt socialtjänstlagen till äldre och personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård” anger att det så kallade schablonbeloppet ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger

prisbasbeloppet per månad för ensamstående person som är 61 år eller äldre, en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet per månad för sammanboende person som är 61 år eller äldre, en tolfedel av 1,42 gånger prisbasbeloppet per månad för ensamstående person som är yngre än 61 år och en tolfedel av 1,19 gånger prisbasbeloppet per månad för sammanboende person som är yngre än 61 år.

De generella schablonbeloppen avser kostnader som det kan antas att de flesta personer har. De är bland annat beräknade efter konsumentverkets rekommendationer och högkostnadsskydden för hälso- och sjukvård samt knutna till 2018 års prisbasbelopp som är 45 500 kronor. Schablonbeloppen är olika beroende på hushållets ålder och storlek. Schablonbeloppen fastställs årligen av vård- och omsorgsnämnden. I tabellen finns de belopp som gäller från den 1 januari 2018.

Schablonbelopp i kronor/månad för...	Person under 61 år		Person 61 år och äldre	
	Ensamstående	Sammanboende/ per person	Ensamstående	Sammanboende/ per person
Livsmedel, alla måltider	2 360	2 260	2 100	2000
Kläder, skor	650	650	650	650
Fritid	620	620	560	560
Personlig hygien inklusive tandvård	450	450	450	450
Förbrukningsvaror	110	70	110	70
Media*	900	450	700	350
Hemutrustning**	370	225	370	225
Hemförsäkring	90	50	90	50
Hushållsel	280	155	275	140
Resor	405	405	270	270
Öppen hälso- och sjukvård	92	92	92	92
Läkemedel	183	183	183	183
Summa schablonbelopp	6 510	5 610	5 850	5 040
Andel av prisbasbeloppet/år	171,7 %	148,0 %	154,3 %	132,9 %

* Dagstidning, TV-licens, telefon inklusive mobiltelefoni, internetuppkoppling m.m.

** Inklusive dator.

Personer som bor i särskilt boende räknas alltid som ensamstående vid beräkning av avgiftsutrymme på grund av det avdrag som beskrivs i ”5.6 Individuellt avdrag i särskilt boende”. Den enskildes minimibelopp kan bestå av schablonbeloppet utan ändringar eller med tillägg eller avdrag enligt följande.

4.3 Fördelning av utgifter mellan makar och sammanboende

Utgifter som ska delas av makar eller sammanboende ska fördelas med hälften på var och en. Detta berör i huvudsak kostnader som är knutna till bostaden. Se vidare ”5.6.4 Beräkning av bostadskostnad för makar och andra sammanboende” och ”5.6.5 Beräkning av bostadskostnad för makar som har skilda bostäder”.

4.4 Individuellt tillägg

Den enskilde kan ha kostnader som inte ingår i schablonbeloppet eller högre kostnader för poster i schablonbeloppet. Den enskilde kan få ett individuellt tillägg till det schabloniserade beloppet under förutsättning att

- kostnaderna krävs för att den enskilde ska kunna leva ett normalt liv
- kostnaden/merkostnaden är varaktig, det vill säga regelbundet återkommande under större delen av året
- den högre kostnaden är minst 200 kronor per månad.

Den enskilde ansöker om ”Individuellt belopp” och beslut fattas i enlighet med fastställd delegationsordning för vård- och omsorgskontoret.

4.4.1 Höjt belopp för poster som ingår i schablonbeloppet

Livsmedelsposten inom schablonbeloppet ska höjas till den verkliga kostnaden för personer som har hemtjänstinsatser i kombination med biståndsbeslutad mat via kommunen. Höjningen görs oavsett om det gäller matdistribution i ordinärt boende, (heldygns-) kost inom särskilt boende, korttidsboende eller dagverksamhet. Detta sker med automatik i verksamhetssystemet utifrån den registrering av matportioner som sker i ärendet.

Om den enskilde har varaktiga högre kostnader för andra poster i schablonbeloppet ska en höjning ske utifrån faktiska merkostnader, under förutsättning att merkostnaden inte är oskäligt hög.

För år 2018 ska biståndsbeslutad mat leda till höjningar av schablonbeloppet enligt följande.

Biståndsbeslutad mat	Höjning av förbehållsbeloppet (tillagningskostnad)
Heldygnskost, särskilt boende (säbo)	1 350 kr/mån
Heldygnskost, korttidsboende	46 kr/dygn
Matdistribution, ordinärt boende	23 kr/portion
Lunch/huvudmål (mat på träffpunkt, dagverksamhet, säbo om brukaren endast äter vissa måltider)	23 kr/portion
Frukost (dagverksamhet, säbo om brukaren endast äter vissa måltider)	8 kr/portion
Reducerad frukost (dagverksamhet)	7 kr/portion
Kvällsmål (säbo om brukaren endast äter vissa måltider, ev. i dagverksamhet)	13 kr/portion
Mellanmål/kaffe (dagverksamhet, säbo om brukaren endast äter vissa måltider)	1 kr/portion

4.4.2 Tillägg för kostnader som inte ingår i schablonbeloppet

Nedan följer exempel på kostnader som inte finns med i schablonbeloppet och som kan bedömas som nödvändiga för att den enskilde ska kunna leva ett normalt liv.

- underhållskostnad för barn
- barnomsorgsavgifter
- kostnader för rehabilitering/habilitering inklusive reskostnader för ändamålet
- kostnad för god man
- kostnader för privat snöskottning – för personliga behov och till rimlig kostnad.

Yngre personer med funktionsnedsättning kan få ett höjt schablonbelopp under maximalt 6 månader i samband bosättning och familjebildning. Höjningen innebär ett 10 procentigt påslag på schablonbeloppet för ensamstående respektive sammanboende under 61 år.

4.4.3 Tillägg för barn

För barnfamiljer med barn under 18 år görs ett tillägg till schablonbeloppet enligt följande.

Barnets ålder	Del av prisbasbeloppet/år	Kronor/månad
Under 1 år	54,1 %	2 051
1-2 år	62 %	2 351
3 år	51,6 %	1 957
4-6 år	62 %	2 351
7 - 10 år	70,9 %	2 688
11 - 14 år	80,4 %	3 049
15 – 17 år	89,6 %	3 397

Föräldrar har enligt 7 kap 1 § föräldrabalken (FB) var för sig underhållsskyldighet för sina barn. Underhållsskyldigheten gäller tills barnet fyller 18 år eller till dess att barnet slutat gymnasiet, dock längst till och med 21 år. Om det finns hemmaboende barn i åldern 18-21 år som studerar på gymnasiet ska ett individuellt tillägg göras med samma summa som förbehållsbeloppet för en sammanboende vuxen under 61 år.

4.4.4 Kostnader som inte ingår i normala levnadskostnader

När den enskilde söker om ”Individuellt belopp” ska alltid en bedömning av vad som kan anses vara normala levnadskostnader göras.

Det finns kostnader som kan anses ligga utanför begreppet normala levnadskostnader, bland annat följande.

- avsättningar till privat pensionssparande
- kostnader i samband med underhållsavtal mellan makar
- merkostnader för ett funktionshinder, om det finns handikappersättning eller motsvarande¹⁸ som ska täcka kostnaden

¹⁸ I en lagrådsremiss (nov 2017) föreslås att det ska införas två nya socialförsäkringsförmåner: merkostnadsersättning vid funktionsnedsättning hos barn och vuxna och omvårdnadsbidrag vid funktionsnedsättning hos barn. Socialförsäkringsförmånerna handikappersättning och vårdbidrag ska avskaffas. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 november 2018.

- amortering på studielån
- skulder, utmätning via kronofogden.

4.5 Individuellt avdrag i särskilt boende

Beloppen i schablonbeloppet kan minskas eller uteslutas om kommunen erbjuder det som posten avser utan kostnad. I särskilt boende för äldre ingår följande poster i avgiften eller hyran.

Post i schablonbeloppet	Avdrag	Kommentar
Förbrukningsvaror	100 %	Sjukvårdsmaterial som inte är förskrivet på enskild person, tvättmedel, sköljmedel, rengöringsmedel, tvättlappar, engångshaklappar, toalett- och hushållspapper, glödlampor och lysrör till fast armaturer i bostaden med mera.
Media – telefoni, TV-licens, dagstidning med mera	200 kronor	Avser radio- och tv-avgift. Enheten har löst grupplicens för alla TV-mottagare, även boenderum.
Hemutrustning	40 %	Säng med madrass och kuddar, sängkläder och sänglinne samt handdukar erbjuds den enskilde kostnadsfritt på boendet.
Hushållsel	100 %	Ingår i hyran

För 2018 ska ett avdrag på 733 kronor/månad göras för alla som bor i särskilt boende för äldre utifrån ett beslut om särskilt boende. Detta avdrag ska även göras på Skomakaregatan 11 för de yngre personer som bor där. Avdragen baserar sig på schablonbelopp för en ensamstående person 61 år och äldre oavsett hur gammal den som bor i särskilt boende är. Medboende som bor i särskilt boende för äldre och har hemtjänstinsatser ska ha ett avdrag för TV-licens och hushållsel på 475 kronor/månad.

På boenden som riktar sig till personer med funktionsnedsättning ingår TV-licens och hushållsel. Alla som bor där ska ha ett avdrag på sitt förbehållsbelopp med 475 kronor/per månad för dessa poster. Undantag: Skomakaregatan 11, se ovan.

4.6 Beräkning av boendekostnad

Boendekostnaden är en del av den enskildes förbehållsbelopp och kan ha stor betydelse för den enskildes avgift. Grunden är att de verkliga kostnaderna ska användas vid fastställande av boendekostnad. Om detta inte är möjligt, eller om det finns behov av att bedöma rimligheten i lämnade uppgifter, kan pensions-

myndighetens föreskrifter avseende kostnader för uppvärmning, hushållsel och övrig drift (PFS 2015:6) användas. Se vidare bilaga 7.

4.6.1 Hyresrätt i ordinärt boende och särskilt boende

För den som bor i hyrd bostad är boendekostnaden hyran. Hyra för parkeringsplats, kabel-TV, hushållsel och annat som inte är bostad räknas inte med i hyran. Avgift till hyresgästförening eller andra avgifter räknas inte heller med i hyran. Boendekostnaden i det särskilda boendet utgörs av hyra enligt hyresavtal.

4.6.2 Bostadsrätt

För den som bor i bostadsrätt räknas följande med i boendekostnaden

- månadsavgift
- inte avdragsgill räntekostnad på lån för bostaden, det vill säga 70 procent av hela räntekostnaden.

4.6.3 Villa, egen ägd fastighet

För den som bor i villa räknas följande med i boendekostnaden

- inte avdragsgill räntekostnad på lån för bostaden, det vill säga 70 procent av hela räntekostnaden.
- driftskostnader
- villaförsäkring
- fastighetsavgift
- eventuell tomrättsavgift
- eventuell obligatorisk vägföreningsavgift.

Fastighetskostnader som inte avser permanentbostaden ska inte räknas med, till exempel delar av en jordbruksfastighet eller sommarbostad.

4.6.4 Beräkning av boendekostnad för makar och andra sammanboende

När den enskildes boendekostnad ska beräknas ska boendekostnaden fördelas lika mellan den enskilde och övriga personer – make/maka, sambo och andra vuxna¹⁹ – som delar bostad.

4.6.5 Beräkning av boendekostnad för makar som har skilda bostäder

För makar som har skilda bostäder, till exempel till följd av att den ene bor inom särskilt boende, ska boendekostnaderna räknas på var och en för sig.

¹⁹ Undantag: hemmaboende ungdomar upp till 21 års ålder som studerar på gymnasiet.

5 Beräkning av avgift

För att kunna beräkna den enskildes avgift behöver dennes avgiftsutrymme räknas ut. Den enskilde uppmanas därför att komma in med inkomstuppgifter och uppgift om boendekostnad. Blanketten heter i dagsläget ”Uppgifter för att räkna ut avgiften för vård- och omsorgsinsatser”.

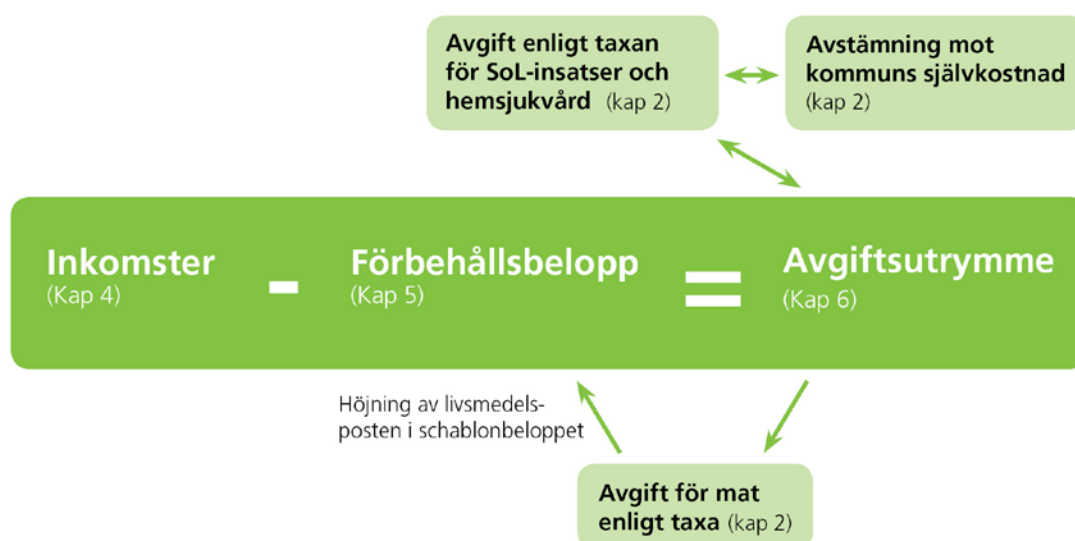
Det kan förekomma stickprovskontroller av inlämnade uppgifter och den enskilde ska på begäran styrka att inlämnade uppgifter stämmer.

Om uppgifter inte lämnas eller inte är fullständiga ska den enskilde betala högsta avgift för de insatser som han eller hon är beviljad.

5.1 Avgiftsberäkning

Först beräknas den enskildes avgiftsunderlag utifrån inlämnade inkomstuppgifter och övrigt som framgår i kap 4. Därefter fastställs den enskildes förbehållsbelopp i enlighet med kap 5. Den enskildes betalningsförmåga, så kallat avgiftsutrymme, fås fram genom att förbehållsbeloppet dras från avgiftsunderlaget (inkomsten). Avgiftsutrymmet tas i anspråk för avgifter till dess högsta möjliga avgift är beräknad utifrån taxesystemet och den enskildes avgiftsutrymme. Om den enskildes avgiftsutrymme är 0 kr eller ett negativt avgiftsutrymme kan ingen avgift som ingår i maxtaxan tas ut.

Vad som påverkar avgiftsutrymmet och hur avgiftsutrymmet påverkar den enskildes avgifter framgår schematiskt i nedanstående bild och bilderna i följande avsnitt. Se även bilaga 4.

Om den enskilde har avgiftsutrymme betalas alltid avgift för hemtjänst och hemsjukvård (inklusive trygghetslarm i ordinärt boende) samt matavgift om den enskilde har matdistribution eller heldygnskost.

Om den enskilde har ett negativt avgiftsutrymme kan avgiften för mat reduceras, dock aldrig lägre än att den motsvarar kostnaden för råvaror.

5.2 Avgiftsberäkning för SoL-insatser och hemsjukvård

Avgiften är beroende av vilka insatser den enskilde är beviljad, omfattningen av insatserna och den enskildes avgiftsutrymme.

Den enskilde kan i undantagsfall få beslut om jämkning av sin avgift av andra skäl än rent ekonomiska. Det handlar i första hand om personer som inte själva tycker att de behöver insatser och därför inte betalar avgifterna för dem. Om kommunen bedömer att behovet av insatserna är nödvändigt och att möjligheten att få in avgifterna är obefintlig²⁰ kan beslut om avgiftsnedläggning/avgiftsbefrielse fattas.

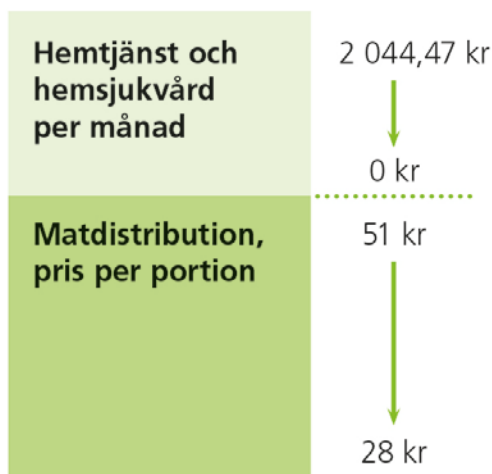
Avgiften för besök av hemsjukvården i ordinärt boende kan variera mellan 0-100 kr/besök. Kostnaden är max 400 kronor/kalendermånad. Avgiften för hemtjänst och hemsjukvård kan variera mellan 0 och 2 044,47 kr/kalendermånad. Den enskilde kan i undantagsfall få enstaka besök från hemsjukvården avgiftsfritt. Detta gäller om besöken sker på initiativ av hemtjänstpersonalen i situationer där de behöver få stöd och vägledning från personal i hemsjukvårdsorganisationen. Det kan till exempel röra en situation där hemtjänstpersonalen är orolig för brukarens hälsotillstånd men brukaren själv inte vill få besök av eller ta sig till sjukvården. I alla situationer där besöken är planerade eller brukaren själv tar initiativ till att få besök av hemsjukvården tas besöksavgift ut.

Om den enskilde beviljas fler eller färre insatser och det påverkar insatsnivån kan avgiften baseras på olika insatsnivåer under samma månad.

Avgiften för hemtjänst i särskilt boende och korttidsboende kan variera mellan 0 och 2 044,47 kronor/kalendermånad. Avgiften varierar utifrån vistelsens längd och den enskildes avgiftsutrymme

²⁰ Obetald räkning skickas vanligen till inkasso.

Hemtjänst och hemsjukvård, ordinärt boende – avgift/månad och mat per portion

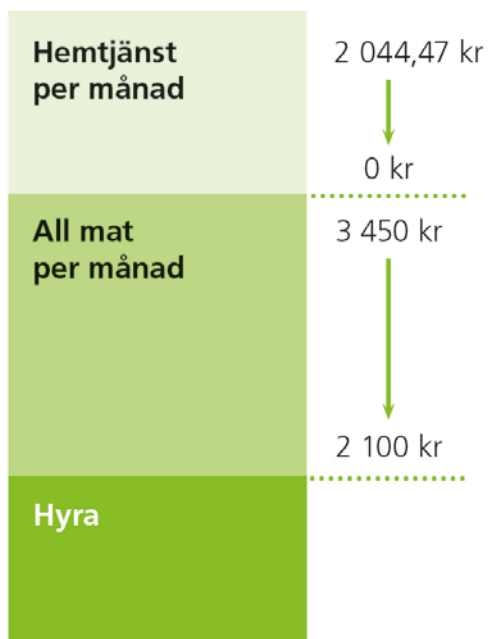
Avgiftsberäkning för hemtjänst, trygghetslarm, matdistribution och hemsjukvård:

Först utreds den enskildes avgiftsutrymme. Observera att matdistribution höjer den enskildes förbehållsbelopp med 23 kr/portion år 2018.

Avgifterna räknas samman och stäms av mot den enskildes avgiftsutrymme och maxtaxan på 2 044,47 kronor per månad. Den enskilde debiteras även 51 kr per portion x antal portioner/månad för matdistribution.

Om den enskilde har ett negativt avgiftsutrymme kan ingen avgift för hemtjänst och hemsjukvård tas ut och avgiften blir 0 kr. Den enskilde betalar endast för matdistribution x antal portioner/månad. Kostnaden för mat reduceras med den enskildes negativa avgiftsutrymme, dock inte lägre än till 28 kr/portion år 2018.

Särskilt boende, avgift per månad

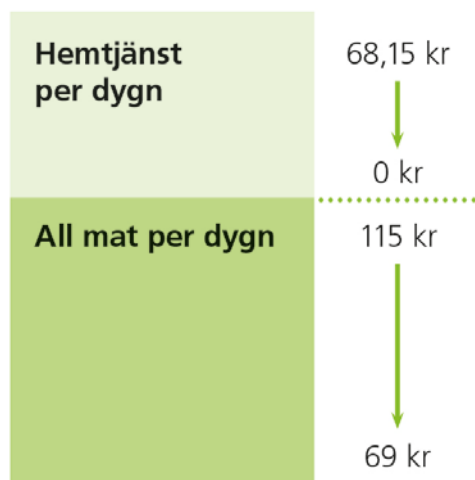
Avgiftsberäkning i särskilt boende inklusive heldygnskost:

Först utreds den enskildes avgiftsutrymme. Observera att heldygnskost höjer den enskildes förbehållsbelopp med 1 350 kr kr/månad år 2018.

Om den enskilde har ett avgiftsutrymme blir avgiften för hemtjänst max 2 044,47 kronor per månad. Den enskilde debiteras även avgift för heldygnskost med 3 450 kr/månad.

Om den enskilde har ett negativt avgiftsutrymme kan ingen avgift för hemtjänst tas ut och avgiften blir 0 kr. Den enskilde betalar endast för heldygnskost. Kostnaden för mat reduceras med den enskildes negativa avgiftsutrymme, dock inte lägre än till 2 100 kr/månad år 2018.

Korttidsboende, avgift per dygn

Avgiftsberäkning när den enskilde har korttidsboende eller återkommande korttidsboende:

Först höjs personens förbehållsbelopp med 46 kr/dygn x antal dagar, på grund av ökade kostnader för mat. Detta påverkar den enskildes avgiftsutrymme.

Avgiften för korttidsboende är 68,15 kr per dygn. Alla som har ett avgiftsutrymme betalar denna avgift + 115 kr/dygn för mat.

Alla som har ett negativt avgiftsutrymme betalar 0 kr för hemtjänst i korttidsboende och får en reducering av avgiften för mat som motsvarar det negativa avgiftsutrymmet. Kosten för mat kan dock inte reduceras lägre än till 69 kr/dygn för år 2018.

5.3 Tillfällig reducering av avgift enligt insatsnivå

För den som har SoL-insatser flera gånger i veckan i ordinärt eller särskilt boende kan avgiften reduceras vid tillfälligt uppehåll enligt följande regler.

- Vid akut eller planerad sjukhusvistelse sker reducering med 1/30 av den enskildes avgift per dag, från första dagen till och med till och med dagen före den dag då insatserna återupptas.
- Vid annan frånvaro som anmäls minst 5 dagar i förväg, reduceras avgiften med 1/30 av den enskildes avgift per dag från första frånvarodagen till och med dagen före den dag då insatserna återupptas.
- Vid annan frånvaro som inte förannmäls reduceras avgiften med 1/30 av den enskildes avgift per dag från och med den 6:e frånvarodagen till och med dagen före den dag då insatserna återupptas.
- Vid vistelse på korttidsboende reduceras avgiften för hemtjänst och trygghetslarm i ordinärt boende med 1/30 från första frånvarodagen till och med dagen före den dag då insatserna återupptas.

För den som enbart har serviceinsatser ska det antal dagar som motsvarar den insats som brukaren avlagt sig rapporteras in och 1/30 per dag x antal dagar ska dras av från den enskildes avgift.

Exempel: om en brukare har städning 2 gånger per månad och avsäger sig den ena ska avdrag göras med 1/30 av avgiften x 15 dagar.

5.3 Avgiftsberäkning för matavgift

Avgiften är beroende av den enskildes avgiftsutrymme. Avgiften för mat i ordinärt boende kan variera mellan 51 kr och 28 kronor per portion. I ordinärt boende faktureras alltid mat som har levererats till den enskilde.

Avgiften för heldygnskost i särskilt boende kan variera mellan 3 450 kr och 2 100 kronor per månad. Om den enskilde varaktigt ordnar någon eller några av dygnets måltider på egen hand i särskilt boende ska kostnaden för denna måltid/dessa måltider reduceras från matavgiften utifrån de portionspriser som finns i tabellen på sidan 11 samt i bilaga 5. Højningen av schablonbeloppet ska i dessa fall ske med aktuella belopp, se vidare tabell på sidan 20, inte schablonbeloppet för heldygnskost.

Det kan finnas särskilda skäl för beslut om nedsättning eller befrielse från matavgift. Ett exempel är om den enskilde som bor inom särskilt boende inte kan nyttja den heldygnskost som erbjuds av medicinska skäl. Det kan till exempel förekomma att omsorgstagaren istället bekostar näringsdropp själv.

5.3.1 Tillfällig reduktion av matavgift

Matavgiften ska ändras vid tillfälligt uppehåll, med följande regler i särskilt boende

- Vid akut och planerad sjukhusvistelse sker 100 procent reduktion från första dagen till och med dagen före den dag då insatserna återupptas
- Vid annan frånvaro som anmäls minst 5 dagar i förväg, reduceras matavgiften med 100 procent från första frånvarodagen till och med dagen före den dag då insatserna återupptas.
- Vid annan frånvaro som inte föränmäls reduceras matavgiften med 100 procent från och med den 6:e frånvarodagen till och med dagen före den dag då insatserna återupptas.

Matavgiften ska ändras vid tillfällig frånvaro, med följande regler i bostad med särskild service för barn och ungdomar

- Vid akut och planerad sjukhusvistelse sker reduktion med 1/30 av avgiften från första dagen till och med dagen före hemkomstdagen.
- Vid annan frånvaro som anmäls minst 3 dagar i förväg, reduceras matavgiften med 1/30 av avgiften från första frånvarodagen till och med dagen före hemkomstdagen.
- Vid annan frånvaro som inte föränmäls reduceras kostavgiften med 1/30 av avgiften från och med den 6:e frånvarodagen till och med dagen före hemkomstdagen.

I ordinärt boende gäller följande.

Regler för beställning/avbeställning och tilläggsbeställning finns i avtal med och informationsmaterial från leverantören.

Om den mat som är beställd inte kan levereras på grund av att den enskilde blivit oplanerat inlagd på sjukhus ska den enskilde inte faktureras. Om beställd mat inte kan levereras av andra skäl som beror på den enskilde ska maten faktureras.

5.4 Avgiftsberäkning för makar och sammanboende

Innan avgift fastställs för en av två makar eller sammanboende ska kommunen se till att den part som inte har insatser har ekonomiska medel kvar för sin försörjning. Beräkningen för parten utan insatser ska ske på samma sätt som vid beräkning av förbehållsbelopp. För makar gäller detta även om de bor på olika ställen, till exempel på grund av att den ene parten har flyttat till särskilt boende.

Om den som har insatser har ett avgiftsutrymme (+) och den som inte har insatser har ett negativt avgiftsutrymme (-) ska detta kompenseras genom en manuell hantering i Treserva. Detta sker genom att ett individuellt belopp motsvarande makens/makans negativa avgiftsutrymme läggs på den som har insatser och avgiftsutrymme. Den person som har insatser får då sannolikt en lägre avgift och makarna får sammantaget behålla mer av sina gemensamma inkomster. Om båda makarna har ett negativt avgiftsutrymme ska ett individuellt belopp läggas på den som har insatser under förutsättning att det leder till en reducering av till exempel heldygnskost på särskilt boende.

Ovanstående hantering kan vara aktuell även om den ene bor på särskilt boende och den andre har till exempel hemtjänst i ordinärt boende.

Om makarna bor på olika ställen ska schablonbeloppet för ensamboende användas för respektive make, när deras förbehållsbelopp räknas ut. För makar som bor i särskilt boende ska alltid schablonbeloppet för ensamstående användas.

När makar har hemtjänst i form serviceinsatser i ordinärt boende, till exempel hjälp med städ och tvätt, har vanligen båda ett beslut om insatserna. Vid avgiftsberäkningen ska tiden för insatserna fördelas mellan makarna och båda betalar avgift utifrån insatsnivå. Beslut om personlig omvårdnad avser alltid den person som ska ha insatserna. Det innebär att insatsnivåerna och därmed avgifterna kan bli olika om den ena parten har både serviceinsatser och personlig omvårdnad och den andra parten har enbart serviceinsatser. Avgiften för hemtjänst och hemsjukvård för makar kan inte överstiga 4 088,94 kronor/månad (2 044,47 kr + 2 044,47 kr) under år 2018. Om serviceinsatser ges som avlastning ska beslutet och därmed avgiften endast avse den som har behov av insatserna.

När den ene av två personer som delar hushåll, utan att vara makar eller registrerade partners, har insatserna – ska avgiften beräknas enbart på dennes inkomster. När ett sammanboende par flyttar isär – till exempel när den ene flyttar till särskilt boende – ska de i alla avseenden som rör avgifter betraktas som ensamstående.

5.5 Tillfällig nedsättning av hyra vid dubbla boendekostnader

Detta avsnitt gäller både för särskilt boende enligt SoL och bostad med särskild service LSS. Särskilt boende inkluderar, om inget annat anges, även bostad med särskild service i texten nedan. Beslut om reducering av hela eller delar av hyran på särskilt boende grundar sig på Lag om vissa kommunala befogenheter, 2 kap 6 § Stöd till boende.

I samband med flytt till särskilt boende kan den enskilde få dubbla boendekostnader om han eller hon inte hinner säga upp eller sälja sin tidigare bostad. Den enskilde kan i denna situation ansöka om tillfällig nedsättning av hyran på det särskilda boendet under den period som han eller hon har dubbla boendekostnader. Ansökan kan göras av den som

- bor ensam vid flytten till särskilt boende
- redan bor på särskilt boende (SoL) och har fått beslut om medboende, det vill säga den dubbla boendekostnaden uppstår när maken, maken eller den tidigare sambon flyttar till särskilt boende som medboende.

Nedsättning av hela eller delar av hyran på det särskilda boendet eller i bostaden med särskild service kan ske under förutsättning att

- den enskilde inte har likvida medel eller realiserbara tillgångar som överstiger ett värde av 2 prisbasbelopp (det vill säga 91 000 kronor år 2018).
- den enskildes avgiftsutrymme²¹ inte räcker till att betala både vård- och omsorgsavgift (gäller endast SoL) och hyra/boendekostnad för den tidigare bostaden. Se vidare beräkningsmodellerna på följande sidor.

Den enskilde ska i samband med ansökan visa handlingar (t ex deklARATION, uppgift om taxeringsvärde och lånehandlingar för bostadslån) som styrker att han eller hon inte har tillgångar på mer än 2 prisbasbelopp.

Hur stor del av hyran på det särskilda boendet som ska reduceras räknas ut enligt respektive beräkningsmodell på de kommande sidorna. Reduceringen utgår från varje individs betalningsförmåga (avgiftsutrymme).

Beslut om avgiftsnedsättning av hyran i särskilt boende ska gälla för den tid som behovet kvarstår – dock längst inflyttningstiden samt ytterligare 3 månader. Om flytten sker från bostadsrätt eller villa kan avgiftsnedsättning av hyran i särskilt boende beviljas under förutsättning att det finns ett försäljningsuppdrag. Om flytten sker från hyresrätt kan avgiftsnedsättning av hyran i särskilt boende beviljas under förutsättning att det tidigare hyreskontraktet har sagts upp. Den

²¹ Beräkning av avgiftsutrymme görs vanligen inte för personer som har insatser enligt LSS men ska vid ansökan om nedsättning av hyra göras på samma sätt som vid beräkning av avgiftsutrymme för SoL-insatser.

enskilde ska meddela vård- och omsorgskontoret när den dubbla hyreskostnaden upphör.

Ansökan om nedsättning av hyra ska vara inlämnad inom två månader efter tillträde till bostaden i det särskilda boendet. Om ansökan kommer in senare än två månader efter tillträde kan nedsättning av hyran beviljas för kommande hyror, inte retroaktivt.

Beräkningsmodell²² för nedsättning av hyra på säbo under period med dubbla boendekostnader (SoL)

Delmoment i beräkningen ²³		Kronor	Anvisning	Kommentar
Del 1	Avgiftsutrymme		Om negativt skriv 0 kr	Hänsyn har tagits till den nya hyran på säbo vid beräkning av avgiftsutrymme (tvärtom innan beslutet om hemtjänst i säbo är verkställt)
	Avgift			Max: Maxtaxa för innevarande år Min: 0 kr
	Avgiftsutrymme minus avgift		Om negativt skriv 0 kr	Det utrymme brukaren har kvar till att betala sin gamla hyra/boendekostnad eller den nya hyran på säbo
Del 2	Tidigare boendekostnad (hyra på säbo om personen fortfarande bor kvar hemma)			
	Avgiftsutrymme minus			Den summa brukaren

²² Det finns en excelmall där handläggare kan lägga in avgiftsutrymme, avgift, ny hyra på säbo och tidigare boendekostnad, och få fram den summa av den nya hyran som brukaren ska betala under perioden med dubbla hyror.

²³ För en person som bor hemma med hemtjänst eller andra insatser en tid mellan att hen börjar betala hyra på säbo och att hen verkligen flyttar in behöver beräkningen göras två gånger. Beräkningarna kan resultera i olika nedsättning av hyra i särskilt boende under den period personen fortfarande bor i ordinärt boende och under den period personen bor i särskilt boende men fortfarande har kvar sin tidigare bostad.

	avgift, minus boendekostnad			har kvar, eller saknar, när aktuell boendekostnad är betald. Om brukaren har pengar kvar ska ansökan om nedsättning av hyra avslås.
Del 3	Reducering av hyra på särskilt boende med den summa som fås fram i del 2 (utan minustecken!)		Om redueringen är högre än hyran betyder det att hela hyran reduceras.	Reducering görs endast om resultatet i del 2 är negativt (minus). Reduceringen kan aldrig vara högre än hyran på det särskilda boendet.

Beräkningsmodell²⁴ för nedsättning av hyra för bostad med särskild service under period med dubbla boendekostnader (LSS)

	Delmoment i beräkningen	Kronor	Anvisning	Kommentar
Del 1	Avgiftsutrymme		Om negativt skriv 0 kr	Hänsyn har tagits till den nya hyran på säbo vid beräkning av avgiftsutrymme.
	Tidigare boendekostnad			
	Avgiftsutrymme minus tidigare boendekostnad			Den summa brukaren har kvar, eller saknar, när gamla boendekostnaden är betald. Om brukaren har pengar kvar ska ansökan om nedsättning av hyra avslås.
Del 2	Reducering av hyra på särskilt boende		Om redueringen	Reducering görs endast om resultatet i del 1 är

²⁴ Det finns en excelmall där handläggare kan lägga in avgiftsutrymme, ny hyra på bostad med särskild service och tidigare boendekostnad, och få fram den summa av den nya hyran som brukaren ska betala under perioden med dubbla hyror.

	med den summa som fås fram i del 1 (utan minustecken!)		är högre än hyran betyder det att hela hyran reduceras.	negativt (minus). Reduceringen kan aldrig vara högre än hyran på det särskilda boendet.
--	--	--	---	--

Den som har tillgångar men saknar likvida medel i avvaktan försäljning av till exempel bostadsrätt eller villa kan beviljas uppskov med hela eller delar av hyran på det särskilda boendet till dess försäljningen är klar, dock längst under 6 månader.

5.6 Ändring av avgift

Kommunen ska ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats (SoL 8 kap 9 §).

Avgiftens storlek kan påverkas av både ändrade inkomster och ändrade förhållanden. Den enskilde har ansvar för att meddela förändringar som kan påverka avgiften, till exempel ändrad inkomst, ändrade familjeförhållanden och flytt till annan bostad.

Avgiftsändringen ska gälla från och med den månad de ändrade förhållandena uppstår, under förutsättning att förändringen avser hela månaden. I annat fall ska avgiftsändringen gälla från månaden efter. Om den enskilde inte meddelat förändringar som leder till en lägre avgift ändras inte avgiften retroaktivt. Om den enskilde inte meddelat förändringar som leder till en högre avgift kan avgiften höjas retroaktivt.

Avgiftsändringar ska meddelas den enskilde i förväg.

En avgiftsändring som beror på ett förändrat prisbasbelopp kan ske utan att den enskilde meddelas i förväg. En sådan förändring påverkar

- minimibeloppet
- tilläggsbelopp för barnfamiljer
- högsta avgift för hemtjänst och hemsjukvård
- högsta avgift för boendeavgift.

6 Avgifter i samband med insatser enligt LSS

Avgifter med mera relegeras i 18-21 §§ Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Enligt lagens förarbeten²⁵ är utgångspunkten att människor inte ska ha merkostnader till följd av sin funktionsnedsättning.

I 19 § LSS står det att kommunen får ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Detta under förutsättning att den enskilde har hel allmän ålderspension, hel sjukpenning, hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnad och kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Av lagens förarbeten framgår att en skälig avgift kan tas ut även för måltider som serveras i samband med insatser enligt lagen.

Kommunen får inte ta ut avgift eller ersättning i andra fall än som anges i 18-20 §§ LSS. Detta innebär att det stöd och den omvårdnad som en person får enligt LSS inte kostar något. De som har beslut om bostad med särskild service för vuxna (9 § 9 p LSS) betalar hyra för bostaden. Mat kan den enskilde köpa själv eller via gemensam hushållskassa²⁶.

De personer som deltar i daglig verksamhet har möjlighet att köpa lunch och fika i anslutning till verksamheten. Vård- och omsorgsnämnden fattar årligen beslut om pris per portion²⁷. Priserna är momsbelagda.

När det gäller fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter så ingår en del i respektive LSS-insats (olika vad som ingår beroende på insats) och kostar därmed inget för den enskilde. I övrigt betalar den enskilde själv med egna medel för de fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter som han eller hon deltar i.

²⁵ Prop. 1992/93:159 sid 98-100

²⁶ Se vidare ”Rutin för gemensam hushållskassa”.

²⁷ Se vidare ” Priser för mat på träffpunkter, i daglig verksamhet med mera 2018 – information”

6.1 Avgift för mat i samband med korttidsvistelse och korttidstillsyn

Norrköpings kommun tar ut ersättning för mat²⁸ som serveras i samband med

- korttidsvistelse för barn och ungdomar (oavsett i vilken form verkställigheten sker)
- korttidsvistelse för vuxna (oavsett i vilken form verkställigheten sker)
- korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov

Korttidsvistelse, barn samt ungdomar så länge de går i gymnasieskolan

	Kronor/månad	Kommentar
Heldag	60	Heldag innebär 2-3 måltider/dag (frukost/lunch/middag) samt mellanmål.
Halvdag	30	Halvdag innebär 1 måltid/dag (frukost/lunch/middag) samt eventuella mellanmål.

Korttidsvistelse, vuxna med egna inkomster (som har slutat gymnasieskolan)

	Kronor/månad	Kommentar
Heldag	80	Heldag innebär 2-3 måltider/dag (frukost/lunch/middag) samt mellanmål.
Halvdag	40	Halvdag innebär 1 måltid/dag (frukost/lunch/middag) samt eventuella mellanmål.

Korttidstillsyn, skolungdom över 12 år

Insatsen korttidstillsyn och avgiften för mat som serveras i samband med insatsen hanteras av utbildningsnämnden.

²⁸ Avgiften för mat regleras i "Avgifter inom LSS-verksamheten".

6.2 Avgift för mat och boende för ungdomar med egna inkomster i bostad med särskild service för barn och unga (9 § 8 LSS) eller familjehem

Avgift för mat och boende i bostad med särskild service för barn och unga (9 § 8 LSS) eller familjehem, tas ut från och med att den unge får egna inkomster i form av aktivitetsersättning eller inkomster på motsvarande nivå.

Avgiften för mat ska per månad vara en tolfedel av

- 0,57 gånger prisbasbeloppet om brukaren äter alla måltider i boendet.
- 0,44 gånger prisbasbeloppet om brukaren äter alla måltider förutom lunch på vardagar, i boendet²⁹.

Avgiften för bostaden³⁰ ska per månad vara en tolfedel av

- 0,5539 gånger prisbasbeloppet om bostaden har egen wc och dusch.
- 0,40 gånger prisbasbeloppet om bostaden saknar egen dusch och eller toalett. Det vill säga bostaden delar dusch och eller toalett med andra personer.

Det innebär följande belopp för 2018.

	Kronor/månad	Kommentar
Matavgift, alla måltider	2 161	
Matavgift, exklusive lunch på vardagar	1 668	
Boendeavgift, wc och dusch i bostaden	2 100	
Boendeavgift, delad wc och eller dusch	1 517	

De ungdomar som redan har en fastställt avgift för mat och boende enligt tidigare beräkningssätt (före 1 juli 2016) behåller denna avgift så länge de bor kvar i bostad med särskild service för barn och unga (9 § 8 LSS) eller familjehem, om det är mest fördelaktigt för den enskilde.

²⁹ Procentsatserna utgår från Konsumentverkets beräkningar av kostnaden för mat för ungdomar 18-30 år, år 2015.

³⁰ Avgiften för bostad med dusch och toalett motsvarar den högsta avgift som får tas ut för bostad i särskilt boende där hyran inte kan fastställas med hjälp av hyreslagstiftningen (SoL 8 kap. 5 §). Avgiften för bostad som saknar egen toalett och eller dusch är något lägre på grund av en lägre standard.

7 Familjehem/bostad med särskild service för barn/unga

I detta avsnitt beskrivs föräldrars underhållsskyldighet för barn och ungdomar som bor i bostad med särskild service för barn och unga eller i familjehem.

7.1 Föräldrars underhållsskyldighet

Föräldrar har enligt 7 kap 1 § föräldrabalken (FB) var för sig underhållsskyldighet för sina barn. Underhållsskyldigheten gäller tills barnet fyller 18 år eller till dess att barnet slutar gymnasiet, dock längst till och med 21 år.

När den unge fyller 18 år upphör föräldrarnas ersättningskyldighet till kommunen. Föräldrarna har istället en direkt underhållsskyldighet enligt föräldrabalken 7 kap 1 § gentemot den unge, om han eller hon fortfarande går i gymnasieskolan.

Kommunen har inte möjlighet att hänvisa till föräldrabalkens bestämmelse och kräva att föräldrarna ska betala till kommunen för sina myndiga barn. Det är endast den unge själv som kan kräva föräldrarna på underhåll³¹.

7.1.1 Föräldrars försörjningsskyldighet för barn som inte bor hemma

Föräldrar till barn och ungdomar med funktionsnedsättning som stadigvarande bor i familjehem, bostad med särskild service enligt 9 § 8 p LSS eller 4 kap 1 § SoL är enligt 8 kap 1 § SoL och 20 § LSS skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Storleken på ersättningen som föräldrarna ska betala ska fastställas på samma grunder som vid betalningsskyldighet för underhållsstöd enligt 19 kap socialförsäkringsbalken (SFB).

Beräkningen av respektive förälders betalningsförmåga ska utgå från bland annat inkomst och det antal barn de är underhållsskyldiga för. Beräkningen kan leda till att föräldrarna ska betala olika belopp.

En lägre avgift kan fastställas utifrån överenskommelse med föräldrarna om att de ska stå för vissa av barnets kostnader.

Om barnet vistas hos sin förälder/sina föräldrar kan avdrag på den fastställda ersättningen till kommunen göras med 1/40 för varje helt dygn i enlighet med de regler som finns i 7 kap 4 § föräldrabalken. Det innebär att föräldrarna kan ansöka om avdrag när barnet eller ungdomen har varit hos dem en sammanhängande tid om fem dygn eller minst sex hela dygn under kalendermånaden. Om föräldrarna bor på olika adresser kan den förälder som haft barnet hos sig enligt ovan få avdrag på sin ersättning till kommunen.

³¹ Se vidare Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning, Handbok för rättstillämpning och utförande av LSS-insatser, Socialstyrelsen, s 151-152.

Om ett barn är placerat i familjehem enligt SoL får försäkringskassan, om nämnden begär det, besluta att familjehemsföräldern ska få barnbidraget (106 kap 6 § SFB). Någon motsvarande bestämmelse finns inte för bostad med särskild service enligt LSS³².

Föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden upphör när barnet fyller 18 år. Det är endast den unga själv som kan kräva föräldrarna på underhåll.

”Eftersom föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden upphör då den unge fyller 18 år och aktivitetsersättning inte kan betalas ut förrän i juli det år då den enskilde fyller 19 år uppstår ett glapp i kommunens möjlighet att ta ut ersättning för kostnader³³.”

³² Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning, Handbok för rättstillämpning och utförande, sidorna 150-155 handlar om avgifter, ersättningar och bidrag.

³³ Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning, Handbok för rättstillämpning och utförande av LSS-insatser, Socialstyrelsen 2014

8 Debitering av avgifter

Samtliga avgifter är specificerade på den månatliga fakturan.

8.1 Ordinärt boende, SoL

Månadens sammantagna avgifter debiteras 2 månader i efterhand. Avgifterna kan avse hemtjänst, trygghetslarm, hemsjukvård, mat, dagverksamhet och korttidsboende.

För den som inte har pågående insatser i hemmet och som har vistats på korttidsboende debiteras avgiften 1 månad i efterhand.

8.2 Särskilt boende, SoL

Avgift för hemtjänst och mat, i särskilt boende och korttidsboende, debiteras en månad i efterhand.

Hyran i särskilt boende debiteras vanligen på samma räkning som hemtjänst och matavgift (då kommunen debiterar hyran). Hyran debiteras innevarande månad.

8.3 Avgift som avser kommunens kostnader för barn som bor i familjehem eller bostad med särskild service (9 § 8 LSS)

Fastställd avgift debiteras föräldern/föräldrarna varje månad.

8.4 Avgift för måltider i samband med korttidsvistelse, LSS

Avgiften debiteras en månad i efterhand.

8.5 Hyra och el, bostad med särskild service, LSS

Hyran debiteras vanligen i förskott (t ex, hyran för januari ska vara betald senast den 31 dec). En del hyror debiteras innevarande månad (t ex, faktura avser januari och ska betalas i januari). Fakturan kommer från lokalförsörjningen på stadsbyggnadskontoret. För en del lägenheter debiteras el-tillägg tillsammans med hyran.

8.6 Avgifterna upphör

Utförda insatser debiteras. Avgift för hemtjänst och delegerad hemsjukvård debiteras till och med sista dagen för insatserna.

Matavgift i särskilt boende debiteras normalt sett så länge den enskilde bor där. Om en person i samband med palliativ vård upphör att äta ska matavgiften reduceras för berörda dagar.

Bilagor

1. Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och handikappomsorgen år 2018 (Meddelandeblad, Socialstyrelsen).
2. Taxesystem avseende insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning samt hemsjukvård, senast reviderat av kommunfullmäktige den 19 december 2016
3. Avgifter inom LSS-verksamheten, senast reviderat av kommunfullmäktige den 30 maj 2016
4. Avgiftsberäkning, översiktsbild
5. Sammanfattning prislista och förhöjda schablonbelopp 2018
6. Prisbasbelopp för år 2018
7. Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostads-kostnad (PFS 2015:6)